

Sju frågor du kan ställa på utvecklingssamtalet

Konkreta frågor om verksamheten, och vad ett svar som betyder något ser ut jämfört med ett som inte gör det. Inga av dem handlar om ditt barn.

INNAN DU GÅR IN

Frågorna nedan är inga krav, och de är inte ett prov. De är samma frågor granskningen ställde till 251 kommuner, nedskrivna så att de går att ställa i ett rum. **Får du ett vagt svar är det oftast för att ingenting är skrivet högre upp — inte för att pedagogen framför dig gör ett dåligt arbete.**

Du har redan rätt att fråga

Det här är inte en rättighet vi hittat på. Skollagen säger att kvalitetsarbetet ska göras med dem som arbetar i förskolan, och att barnens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i det.

SKOLLAGEN (2010:800) 4 KAP. 4 §, ENHETSNIVÅ. LYDELSEN ENLIGT SFS 2018:1303, I KRAFT 1 JULI 2019.

”Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.”

Och det här är meningen frågorna bygger på. Den är bindande och gäller varje förskola i landet.

LÄROPLAN FÖR FÖRSKOLAN, LPFÖ 18. LYDELSEN ENLIGT SKOLFS 2025:23, I KRAFT 1 JULI 2025.

”Barnen ska få förutsättningar att utveckla sin motorik och en allsidig rörelseförmåga genom att de ges möjlighet att delta i varierade fysiska aktiviteter återkommande under dagen.”

De sju frågorna

1

Hur många gånger under en vanlig dag får barnen röra sig i något ni planerat?

Läroplanen säger återkommande under dagen. Det är fler än en gång, och det är den enda tidsangivelse som finns.

- **Ett svar som betyder något:** Ett antal, och när på dagen. "Två: en stund på förmiddagen och en efter vilan."
- **Ett svar som inte gör det:** Att rörelse genomsyrar hela dagen. Det kan vara sant och det kan vara tomt, och det går inte att skilja dem åt.

Samma sak på kommunnivå: 6 av 250 kommuner kunde visa rörelse återkommande under dagen.

2

Finns det något skrivet om rörelse för vår förskola i år — och får jag läsa det?

Är det inte skrivet någonstans finns det heller ingenting att följa upp mot.

- **Ett svar som betyder något:** Ett dokument, med ett namn och ett år, som du får se.
- **Ett svar som inte gör det:** Att det ingår i läroplanen. Det gör det, men det är inte svar på frågan.

Samma sak på kommunnivå: 62 av 250 kommuner kunde visa ett styrdokument på huvudmannanivå.

3

Hur vet ni att det blev av?

Skillnaden mellan en plan och en verksamhet är att någon har tittat efter.

- **Ett svar som betyder något:** Något som går att peka på: en notering, en genomgång, ett datum.
- **Ett svar som inte gör det:** Att man ser det i vardagen. Det är en upplevelse, och den kan ingen pröva — inte ens pedagogen själv.

Samma sak på kommunnivå: 64 av 250 kommuner kunde visa en uppföljning som gäller rörelse.

4

Finns det något mått ni jämför mot — ett antal, en tid, en andel?

Utan ett värde kan ingen ha fel, och då kan ingen heller upptäcka att något brister.

- **Ett svar som betyder något:** En siffra, vilken som helst, som någon bestämt i förväg.
- **Ett svar som inte gör det:** Att man strävar efter mer rörelse. Att sträva är inte ett mått.

Samma sak på kommunnivå: 9 av 250 kommuner kunde visa ett mål med ett målvärde.

5

Vad gör ni de dagar det inte blir av?

Frågan är inte anklagande. Alla dagar blir inte som planerat, och svaret visar om någon håller ihop det över tid.

- **Ett svar som betyder något:** Ett konkret exempel från i höst.
- **Ett svar som inte gör det:** Att det alltid blir av. Det stämmer sällan, och ett svar som inte rymmer en dålig dag rymmer inte heller en sann.

Samma sak på kommunnivå: 4 av 250 kommuner kunde visa en åtgärd med ett kontrollerbart datum.

6

Hur ser det ut för de barn som rör sig minst?

Ett snitt kan se bra ut medan enskilda barn knappt rör sig alls. Granskningen hittade nästan ingen kommun som vet detta.

- **Ett svar som betyder något:** Att de vet vilka de är, eller att de ärligt säger att de inte följer det.
- **Ett svar som inte gör det:** Att alla barn deltar. I en hel barngrupp gör de sällan det.

Samma sak på kommunnivå: 8 av 250 kommuner kunde visa en jämförelse mellan förskolorna.

7

Vem utanför förskolan får veta hur det gick?

Så länge svaret stannar på avdelningen finns ingen som kan se ett mönster mellan förskolor.

- **Ett svar som betyder något:** En namngiven mottagare: en rapport, en dialog, ett datum när den lämnas.
- **Ett svar som inte gör det:** Att det tas upp vid behov. Det betyder i praktiken när någon klagar.

Samma sak på kommunnivå: 23 av 250 kommuner kunde visa en namngiven uppföljning hos huvudmannen.

Talen gäller de 250 kommuner som bedömdes punkt för punkt. De säger ingenting om just din förskola — de säger vad som fanns att visa på huvudmannanivå när vi frågade.

TRE SAKER ATT HÅLLA I HANDEN

Frågorna gäller verksamheten, inte ditt barn. Förskolan har inga kunskapskrav och inga mål som gäller det enskilda barnet. Ingen av frågorna ovan ska användas för att bedöma hur ditt barn rör sig, och ingen av dem ska användas för att jämföra ditt barn med ett annat.

Pedagogen framför dig har sannolikt inte svaren, och det är inte hennes fel. Av 1 229 pedagoger som svarat på vår enkät säger drygt sex av tio att de inte får konkret stöd från huvudmannen i rörelsefrågan. Frågan din förskola inte kan svara på är i de flesta fall en fråga ingen ställt till dem heller.

Ett ärligt nej är ett bra svar. "Nej, det har vi inte skrivit ner" går att göra något med. Det gör inte ett ja som ingen kan pröva.

Om du vill gå vidare

Får du svar som inte säger något är nästa nivå huvudmannen, alltså kommunen eller den som driver förskolan. Det är där kravet ligger, och det är där granskningen letade. Lagen säger att arbetet ska dokumenteras:

SKOLLAGEN (2010:800) 4 KAP. 6 §, DOKUMENTATION.

"Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras."

Går ditt barn i en **kommunal** förskola är dokumentationen en allmän handling. Du kan begära ut den, och du behöver inte säga varför du vill ha den eller vem du är. Går barnet i en **fristående** förskola gäller inte samma offentlighetsregler, och då är det en fråga du ställer till huvudmannen — inte en handling du har rätt att få ut.

OCH OM ALLT DU FÅR ÄR ETT JA

Så är du i gott sällskap. Snittet för de 251 bedömda kommunerna blev 1,08 av 10, och 150 av dem kunde inte visa en enda av de tio punkterna. Det säger något om systemet, inte om din förskola.

Citat ur Skollagen (2010:800) 4 kap. 4 §, enhetsnivå. Lydelsen enligt SFS 2018:1303, i kraft 1 juli 2019, ur Läroplan för förskolan, Lpfö 18. Lydelsen enligt SKOLFS 2025:23, i kraft 1 juli 2025 och ur Skollagen (2010:800) 4 kap. 6 §, dokumentation. Siffrorna gäller 251 bedömda kommuner, varav 250 bedömda punkt för punkt, samt de 1 229 enkätsvaren.

Rättigheter. Granskningen får citeras fritt med källhänvisning till DNA TOMORROW Sverige. Tabeller, diagram och den underliggande kommundatabasen får inte återpubliceras i sin helhet eller till väsentlig del utan skriftligt medgivande. Databasen omfattas av katalogskydd enligt 49 § upphovsrättslagen. Kontakt: kommun@dna-tomorrow.se